

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

17-03-2020 09:15

Via Teams

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmoose
Hans van Binsbergen
Hardy Pedersen
Helle Bach Lauridsen
Henning Mols
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Martin Østergaard Christensen
Ole Kiil Jacobsen
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Thomas Medom

Til info:

MØC og TM sidder fysisk i lokale 1128, men deltager også via Teams.
Der er ingen gæster under behandling af punkterne.

Mødeindhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Organisering af klimaindsatser i Børn og Unge (HBL).....	1
Punkt 3: En styrket indsats for ordblinde og elever i matema.....	1
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 25. marts 2020.....	1
Punkt 5: Eventuelt	1

Punkt 1: Godkendelse af referat

Punkt 2: Organisering af klimaindsatser i Børn og Unge (HBL)

Tid: 10 min.

Punkt 3: En styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder (OKJ)

Tid: 30 min.

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 25. marts 2020

Punkt 5: Eventuelt

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

10-03-2020 09:15

Grøndalsvej, lokale 1128

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmose

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Henning Mols

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen (afbud)

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen (afbud)

Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 10 min.

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Kristian Tharben Hansen

Pkt. 6: Tid: 5 min. Deltagere: Trine Verne Jensen og Jacob Nørmølle

Pkt. 7: Tid: 15 min. Deltagere: Rikke Slot, Trine Verner Jensen, Mette Søberg

Pkt. 9: Tid: 5-10 min. Deltager: Esben Wendelboe Svendsen

Pkt. 10: Tid: 20 min. Deltagere: Grethe Sjørsløv Laursen

Mødeindhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Temaer i budget 2021 (HP)	1
Beslutning for Punkt 2: Temaer i budget 2021 (HP)	1
Punkt 3: Orientering om Stensager projektet (HP)	1
Beslutning for Punkt 3: Orientering om Stensager projektet (.....	1
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde d. 11. marts 2020	2
Punkt 5: Pulje til flere pædagoger og pædagogiske assistente	2
Beslutning for Punkt 5: Pulje til flere pædagoger og pædagog	2
Punkt 6: Rammer og retningslinjer - byrådsindstilling (OKJ)	3
Beslutning for Punkt 6: Rammer og retningslinjer - byrådsind	3
Punkt 7: Eventuelt	3
Beslutning for Punkt 7: Eventuelt	3

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Temaer i budget 2021 (HP)

Tid: 10 min.

Beslutning for Punkt 2: Temaer i budget 2021 (HP)

Punktet er sat på dagsordenen af Hardy Pedersen med henblik på at prioritere udvalgsbehandlingen af Børn og Unges budgettemaer.

Indstilling om, at rådmanden:

1. godkender forslaget til udvalgets temadrøftelser af budgettemaer
2. godkender de udvalgte budgettemaer til skriftlig orientering
3. tilføjer budgettemaer, såfremt listen skal udvides
4. præciserer, hvis eventuelle særlige vinkler skal indgå i beskrivelserne

HP bemærkede, at der er lagt en ny version af memoet på mødet i går.
Specialundervisning manglende ved en fejl i den første version.

Beslutninger

- Skolemad og anlæg samles i et oplæg.
- I kommunikationen til udvalget, skal der være to linjer om, at vi samler alle tekster i en folder.
- Der aftales en hensigtsmæssigt tidsplan for rækkefølgen af emnerne ml. forvaltningerne.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden de fire indstillingspunkter.

(HP følger op)

Punkt 3: Orientering om Stensager projektet (HP)

Tid: 15 min. Deltagere: Kristian Tharben Hansen

Beslutning for Punkt 3: Orientering om Stensager projektet (HP)

Emnet sættes på dagsordenen med henblik på at orientere om status for projektet etablering af 0-18 års specialtilbud på Tovshøjskolen.

Indstilling om:

- Orientering om status for projektet vedrørende etablering af 0 – 18 års specialtilbud Tovshøjskolen tages til efterretning.

Kristian Tharben Hansen (KTH) præsenterede arbejdet med etablering af specialtilbuddet.

Flere elementer blev drøftet, herunder adgangen til tandplejen for brugerne, og inddragelse af civilsamfundet i byggeprojektet. KTH orienterede om, at der har været en tæt inddragelse af brugerne (herunder medarbejdere, ledelse, skolebestyrelse, følgegruppe med forældre, kommenteringsmulighed i projektet ad flere omgang).

Drøftelse af antal elever på skoler nu og i fremtiden. Der indtænkes en eventuel udvidelse ind i arbejdet. Opmærksomhed på fritidsbrugerne.

Beslutninger:

- Rådmanden tog orienteringen til efterretning.

(HP følger op).

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde d. 11. marts 2020

Punkt 5: Pulje til flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner med mange 0-2-årige sårbare og udsatte børn (OKJ)

Tid: 5 min. Deltagere: Trine Verne Jensen og Jacob Nørmølle

Beslutning for Punkt 5: Pulje til flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner med mange 0-2-årige sårbare og udsatte børn (OKJ)

Ole Kiil Jacobsen fremsender orientering om bevilling og udmøntning af pulje til flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner med mange 0-2-årige sårbare og udsatte børn.

Indstilling om at,

- Rådmanden tager orienteringen til efterretning

Trine Verne Jensen og Jakob Nørmølle (JN)

JN præsenterede sagen, beløbet er ændret til tildelt 102 mio. kr. pga. organisationsændringer. Der er slået mange stillinger op. Decentrale beslutning om det er midlertidige eller faste stillinger. Opmærksomhed på rekruttering, da mange skal ansættes på samme tid.

Beslutninger

- Det skal afdækkes, hvor mange ansættelser der er slået op som tidsbegrænsede og hvor mange der ikke er.

- Der skal skrives til brev til dagtilbudslederne med en appel om at bruge midlerne, udover denne pulje kommer der midler til minimumsnormeringer og fra stigende børnetal. Derudover skal mulige løsninger på eventuelle rekrutteringsudfordringer beskrives. Afsender er MØC. (Sekretariatet bistår gerne med sparring mv.).
- TM ønsker at besøge en afdeling, når der er ansat en ny medarbejder i forbindelse med puljen.
- TM skal have til tilsendt et skærmdump af en fast stillingsopslag.
- Med disse bemærkninger til rådmanden orientering til efterretning.

(OKJ følger op)

Punkt 6: Rammer og retningslinjer - byrådsindstilling (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Rikke Slot, Trine Verner Jensen, Mette Søberg

Beslutning for Punkt 6: Rammer og retningslinjer - byrådsindstilling (OKJ)

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på godkendelse af materiale til byrådsbehandling af rammer og retningslinjer for Aarhus Kommunes dagtilbud, jf. dagtilbudsloven. Retningslinjerne blev godkendt på rådmandsmødet d. 5. februar 2020 og blev præsenteret på udvalgs møde d. 19. februar 2020 forud for byrådsbehandling.

Indstilling om, at:

- Rådmanden tager stilling til, om fokus på overgange fra hjem til dagtilbud, skift mellem dagtilbudsafdeling, skift mellem skoler og overgange fra 9. til 10. klasse skal indgå (som nævnt under "Baggrund") i byrådsindstillingen
- Byrådsindstilling, retningslinjer og bilag om proces godkendes til fremsendelse til byrådet

Rikke Slot, Mette Søberg og Trine Verner Jensen. RS præsenterede sagen.

Beslutninger

- Ændringer til bilag 1:
  - Skal sprogligt ændres. Vi skal starte mere direkte på. Let forståelig indledning og så beskrive formalia et andet sted (herunder pædagogiske grundlag, strategier, og dagtilbudsloven).
- Ændringer til bilag 2 til byrådsindstillingen: Et eller to eksempel på godt samarbejde skal indsættes fx Hårup dagtilbud og skole. Italesættelse af at "en til en"- relationen og at det er anderledes mange steder
- Til talen til byrådsmødet: Fokus på inddragelse og eksemplerne.
- Med disse bemærkninger godkendte rådmanden indstillingspunkterne. Byrådsindstillingen skal fremsendes i eDoc til endelige godkendelse

(OKJ følger op)

Punkt 7: Eventuelt

Beslutning for Punkt 7: Eventuelt

- Drøftelse af donationer og sponsorater.
- Ekstern finansiering af den nye skole. Vi skal forsøge af få ekstern finansiering i et eller andet omfang. Træk gerne på erfaringerne fra MKB. **(HP følger op)**
- HP orienterede om rengøring, og håndtering af eventuel uregelmæssigheder.

Emne **Organisering af klimaindsatser i Børn og Unge**
Til Rådmandsmødet

11. marts 2020
Side 1 af 3

BØRN OG UNGE
Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Børn og Unges tiltag inden for klima, miljø, grøn omstilling mv. er organisatorisk fordelt på flere ansvarsområder i Børn og Unge. Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen foreslår med denne indstilling en projektorganisering med følgende formål:

- At sikre koordination og overblik over klimaindsatser i Børn og Unge
- At efterleve den politiske beslutning fra budgetforliget om, at den grønne omstilling skal tænkes ind i hele den kommunale opgavevaretagelse, hvor det er relevant, og at det bliver en naturlig del af børn og unges hverdag at være bevidste om klimaet.

Det aarhusianske bysamfund skal være CO₂-neutralt i 2030. Siden 2008 har Aarhus arbejdet målrettet med at nedbringe byens samlede CO₂-udslip, og status er, at udslippet er halveret. Børn og Unge har bl.a. bidraget til udviklingen gennem energirenovering af bygninger, herunder solcelleanlæg på skoler.

I forbindelse med Budget 2020-23 har Aarhus Kommune etableret en klimafond. Rammerne for fonden er fremsendt til byrådsbehandling. I første halvdel af 2020 forbereder Aarhus Kommune den kommende klimastrategi og klimaplan for perioden 2021-2025. Den nye strategi forventes vedtaget i byrådet inden sommerferien 2020.

Ved at sætte fokus på Børn og Unges klimaindsatser, vil der også blive mere opmærksomhed omkring den grønne dagsorden, hvilket kan give en selvforstærkende effekt.

I arbejdet med klimastrategien for Aarhus som bysamfund er der seks hovedspor:

Sekretariat
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 51 57 67 42

Direkte e-mail:
fst@aarhus.dk

Sag: 20/008172-3
Sagsbehandler:
Flemming Staub

■ Energi	
■ Transport	
■ Bygninger	
■ Industri	
■ Lokalt engagement og vækst	
■ Vores arbejdsplads	

11. marts 2020
Side 2 af 3

Hvis man zoomer ind på Børn og Unge, så er især følgende fire spor relevante:

- Transport:** Børn og Unges skoler, dagtilbud og klubber ejer ca. 110 biler inkl. minibusser og busser
Organisatorisk ansvar (overordnet): Økonomi og Administration / Budget og Regnskab. Bilerne er dog ikke en del af en samlet Børn og Unge-flåde, men er anskaffet af institutionerne efter decentral beslutning og finansiering.
- Bygninger:** Børn og Unge bruger ca. 0,8 mio. m² af kommunens samlede bygningsmasse på ca. 2,0 mio. m², svarende til 40%. Tiltag, der reducerer energiforbruget i Børn og Unges bygninger, vil således – alt andet lige – kunne ses på kommunens samlede energiforbrug. Organisatorisk ansvar: Økonomi og Administration / Planlægning og Pladsanvisning
- Lokalt engagement og vækst:** Vi arbejder med børn og unges viden om og engagement i den grønne omstilling som aktive medborgere. Organisatorisk ansvar: Pædagogik og Forebyggelse / Pædagogik, Undervisning og Fritid samt skoler, dagtilbud og fritidstilbud.
- Vores arbejdsplads:** Mere end 10.000 medarbejdere i Børn og Unge påvirker forbruget af ressourcer og skal bidrage til omstillingen.

Implementering af klimatiltag i Børn og Unge omfatter således flere sideløbende projekter med forankring hos forskellige medlemmer af chefteamet og med forankring i tværmagistratslige grupper. I takt med den øgede opmærksomhed på klimatiltag er der behov for et samlet overblik og en koordinering i Børn og Unge, som én forvaltningschef har ansvaret for.

Det foreslås, at chefen for Strategi og Udvikling udpeges som leder af en tværgående klima-projektgruppe i Børn og Unge. I gruppen sidder de personer, der i forvejen repræsenterer Børn og Unge i tværmagistratslige arbejdsgrupper på klimaområdet i Aarhus Kommune. Desuden er Kommunikation repræsenteret i gruppen. Sekretariatsbistanden til klima-projektgruppen varetages af Sekretariatet.

11. marts 2020
Side 3 af 3

Projektgruppen: Projektgruppen er ansvarlig for at sikre koordinering og løbende overblik over relevante klimadelmål og initiativer til at leve op til målsætningerne i Børn og Unge. Projektgruppen sikrer, at tidsfrister overholdes samt generel fremdrift i projektet. Projektgruppen er ansvarlig for at holde chefteamet orienteret om fremdriften i projektet.

Det foreslås, at Helle Bach Lauridsen er formand for projektgruppen. I gruppen foreslås at indgå personer, som deltager i det tværmagistratslige arbejde med Grøn transportplan, energibesparelser i bygninger, tiltag i forhold til arbejdspladsen / medarbejderne eller Børn og Unges arbejde med pædagogisk udvikling i forhold til klimabevidsthed hos børnene og de unge.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Forslaget til organisering af Børn og Unges klimaindsats foreslås drøftet på rådmandsmødet.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Børn og Unges klimaindsatser har ikke tidligere været samlet i en projektorganisering.

4. Videre proces og kommunikation

Hvis forslaget godkendes på rådmandsmødet, sætter styregruppeformanden projektet i gang i samarbejde med projektlederen fra Sekretariatet.

Beslutningsmemo

Marts 2020
Side 1 af 7

Emne **Gentænkning af KCLs ydelse**
Til Rådmandsmøde 17. marts 2020

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

I forbindelse med det vedtagne budget 2019 traf byrådet beslutning om at afsætte midler til en styrket ordblind- og matematikindsats. Den politiske intention har overordnet været at sikre lige deltagelsesmuligheder for alle ord- og talblinde elever i Aarhus Kommune. Formålet med den styrkede ordblind- og matematikindsats er at styrke en systematisk, foregribende og fokuseret indsats for børn og unge med læse- og matematikvanskeligheder i ambitionen om at skabe lige deltagelsesmuligheder.

I efteråret 2019 vedtog byrådet på anbefaling fra Børn og Unge en samlet plan for indsatsen, der bl.a. sikrer, at alle skoler skal have en overordnet handleplan for ordblind og elever i matematikvanskeligheder, alle ord- og talblinde elever skal have en individuel handleplan, oprettelse af matematikvejledernetværk, kompetenceudvikling af det pædagogiske personale og matematisk opmærksomhed i dagtilbuddene.

Indsatsen skulle også indeholde en vurdering af den samlede vifte af tilbud på området herunder KCL med henblik på at styrke og sikre, at tilbuddene tilsammen bedst muligt understøtter målet om lige deltagelsesmuligheder.

I arbejdet med forskellige scenarier for gentænkningen af KCLs ydelser ønskes en principbeslutning om, hvorvidt alle ordblind elever fremover skal tilbydes et forløb på KCL og dermed direkte få gavn af KCL's undervisning. Eller om KCL fremover i højere grad skal bruge sine ressourcer på at understøtte skolernes ledelser og lærere i at opbygge ordblindvenlige læringsmiljøer på skolerne. Og hvis ikke alle ordblind elever tilbydes et forløb på KCL, ønskes en drøftelse af, hvilke kriterier visiteringen af ordblind skal ske efter.

A. Hvad har ordblind brug for?

Forskningsmæssigt findes der bl.a. fra E-READ¹ og via Stavanger Deklarationen viden om, hvilke udfordringer elever møder i samspillet mellem analoge og digitale tekster og hvorledes ordblind vedvarende har brug for træning i det fonologiske princip². Dette fremgår også i Ministeriet for børn, undervisning og Ligestillings anbefalinger til undervisning af ordblind i grundskolen³.

¹ <https://ereadcost.eu/>

² <https://ereadcost.eu/stavanger-declaration/>

³ <https://www.videnomlaesning.dk/media/1955/ordblindhed-i-grundskolen-ju-ni-2016.pdf>

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 89 08 63

Direkte e-mail:
oje@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ole Jeppesen
Christina Voigt

Marts 2020
Side 2 af 7

Dette omfatter først og fremmest en systematisk og vedvarende undervisning i skriftens lydprincip og en afbalancering af vedvarende læsetræning og inddragelse læse-skriveteknologi i undervisningen. Dertil har vi viden om, at der er store forskelle på hvordan ordblinde oplever deres vanskelighed afhængigt af hvilke kognitivt, psykosocialt og miljømæssigt afsæt de har. Det er derfor afgørende, at alle ordblinde - umiddelbart efter at de er identificerede som ordblind - oplever tiltag, der understøtter den videre læseudvikling og har afsæt i at:

- Tilbyde systematisk undervisning i skriftens lydprincip
- Udviser hensyn til forudsætninger for læring
- Skaber tidlig indsats i skole og hjem
- Sikrer inkluderende læringsfællesskaber i klasserummet
- Tilbydes særligt tilrettelagt undervisning
- Tilbydes kompenserende værktøjer (LST)

På den baggrund skal skolen fra skolestarten identificere og iværksætte tiltag, der støtter eleverne i opmærksomhed på sprogets lyde og at sætte bogstaver og lyde sammen til ord, ligesom eleverne skal støttes i vigtigheden af vedvarende læsetræning gennem hele skoleforløbet.

B. Gentænkning af KCLs ydelse

KCL blev oprettet i 2009 med fokus på den nyeste læsefaglige viden, IT-værktøjer og læringsstile med henblik på at eleven gennem en specialiseret undervisning genvinder tro på egne evner og formåen. KCL skulle rådgive og vejlede det pædagogiske personale i 0.-2. klasse, og fra 3. klasse til 10. klasse lave forløb på KCL – en struktur som er fastholdt i alle 10 år, men længden af forløbene er blevet reguleret til 10 uger i dag fra henholdsvis 20 uger i mellemtrinene og 13 uger i udskoling.

KCL er anerkendt for sit arbejde med ordblinde, hvilket skyldes de resultater, centeret har opnået med de børn, der har været gennem et forløb hos dem og deres specialiserede viden om kompenserende læse-skriveteknologi. Men med en forventning om, at der fremadrettet findes mellem 240-260 ordblinde elever i almene klasser om året, kan KCL med 60 årlige forløb ikke dække det aktuelle behov, hvis alle ordblinde skal have glæde af KCL.⁴ Det skal derfor gentænkes, hvordan KCLs ydelser bedre kan komme i spil for alle ordblinde og i deres nærmiljø uden at KCLs specialviden går tabt.

På baggrund af ovenstående er der nedsat arbejdsgruppe med repræsentanter fra KCL, PPR og en pædagogisk skoleleder, som i efteråret 2019 har udarbejdet to mulige scenarier for KCL på baggrund af fokusgruppeinter-

⁴ Der er de sidste to skoleår fundet 356 ordblinde i gennemsnit pr. år, hvilket skyldes, at der er fundet en del ordblinde elever i ældre klasser – klasser som ikke obligatorisk er blevet screenet for ordblindhed.

view, besøg i andre kommuner, en analyse af det nuværende KCL og den politiske vision.

Marts 2020
Side 3 af 7

Scenarierne er blevet drøftet på styregruppemødet for en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder tirsdag den 21. januar 2020. Medlemmerne af styregruppen kunne se perspektiver i begge scenarier, hvorfor styregruppen ikke entydigt kan anbefale et scenarie.

PPR og forvaltningschef Ole Kiil Jakobsen anbefaler scenarie 1, da det bedst lever op til Byrådets ønske om at brede KCLs ydelser ud til alle ordblinde børn.

To mulige scenarier

I nedenstående skema præsenteres scenarierne i kort form og udfoldes her-efter:

	Scenarie 1	Scenarie 2
KCLs rolle	<p>Alle ordblinde elever tilbydes et 3 ugers forløb på KCL efter identifikation – et forløb der følges op på med 3-dages kurser i 5., 6. og 8. klasse på KCL.</p> <p>I forlængelse af kurserne skal KCL understøtte skolerne i deres arbejde med de enkelte ordblinde elever.</p>	<p>At forankre og sprede KCLs specialiserede viden lokalt på skolerne, som kommer elever i læse-skrive vanskeligheder til gode og herved udvikle ordblindedevenlige læringsmiljøer på de enkelte skoler.</p> <p>Endvidere vil 60 ordblinde elever, der har brug for yderligere understøttelse, blive tilbudt 7-ugers kurser på KCL.</p>
Antal elever der får et forløb	Alle ordblinde tilbydes et forløb – forventeligt mellem 240-260 elever	60 elever
PPRs rolle	Læsekonsulenterne vil være de primære til at understøtte skolerne i det overordnede arbejde med ordblinde elever.	Læsekonsulenterne vil stadigvæk varetage visitationsopgaven til de 60 forløb, men med KCLs understøttelse af skolerne, og vil KCL overtage nogle af de opgaver og funktioner som i dag varetages af PPR

Læsevejledernes rolle	<p>Sikrer sammenhæng og konsolidering på skolen.</p> <p>Tilrettelægger tiltag på skolen.</p> <p>Sikrer sammenhæng til skolens øvrige læseindsatser og sparrer med PPR og KCL</p>	<p>Omsætter KCLs aftaler med skoleledelse til tiltag på skolen i tæt sparring med KCL-konsulent.</p> <p>Kvalificerer udvælgelse af elever til KCL-forløb og indgår i opfølgning efter forløb</p> <p>Sikrer sammenhæng til skolens øvrige læseindsatser og sparrer med PPR og KCL</p>
-----------------------	--	--

Marts 2020
Side 4 af 7

Første scenarie

Scenariet tager udgangspunkt i, at alle ordblinde elever skal tilbydes en række forløb gennem grundskoleforløbet, startende med et 3 ugers forløb på KCL efter identifikation – et forløb der følges op på med 3-dages kurser i 5., 6. og 8. klasse på KCL og kontinuerligt i den ordblindes nærmiljø. Ligeledes er der et stærkt fokus på synlighed af de tilbudte indsatser for forældre, elever og skoler sådan, at de sammen kan planlægge indsatser i det lokale miljø.

Tidspunkt	Antal dage	Fokus på:
Ved identifikation	15 dage	LST, strategier og mestring
5. årgang	3 dage	Strategier og skabeloner ift. LST i sprogfag og praksis-musiske fag
7. årgang	3 dage	Den øgede læsemængde, den øgede skriftlighed og volumen af fag
8. årgang	3 dage	Prøveforberedelse og strategier i relation hertil

Med fraværet af visitering i modellen omlægges ressourcerne i PPR og målrettes i stedet for til understøttelse af skolerne til rådgivning af skole- og praksisudvikling ift. læsning og læseudvikling samt understøttelse ift. elever med sammensatte vanskeligheder.

Scenariet har fokus på at omsætte KCL's specialiserede viden om LST herunder didaktikken til konkrete tiltag for den enkelte ordblinde elev og skabe en sammenhæng med de øvrige aktører i MBU. Modellen understøtter en fastholdelse af de tilegnede kompetencer hos eleven gennem løbende genbesøg med skolens indsatser og en sammenhængende indsats fra KCL gennem hele grundskoleforløbet.

Centralt for scenariet står, at der skal ske en transfer af de lærde færdigheder på kurserne til elevens nærmiljø. Dette skal ske via lærerteam og læsevejleder i tæt samarbejde med KCL via den individuelle handleplan, hvor af-

sættet for elevens ønskede udvikling beskrives – både ift. kompenserende redskaber, fonologiske opmærksomhed og evt. særlige behov.

Marts 2020
Side 5 af 7

Andet scenarie

Dette scenarie har sit fokus rettet mod at udvikle lokale læringsmiljøer med mulighed for lige deltagelse for alle børn og unge. Derudover etableres der et 7-ugers kurser på KCL for de ordblinde elever, der stadig har behov for hjælp efter en systematisk og foregribende lokal indsats i nærmiljøet.

Til hver skole tilknyttes en konsulent fra KCL og med afsæt i en samarbejds-aftale mellem skolens ledelse, faglig leder og konsulenten fra KCL udarbejdes der et årligt lærings- og udviklingsforløb for skolen for 0.-10. klasse. KCL-konsulenten kommer her til at fungere som en læringspartner for skolerne i forhold til udvikling af ordblindeindsatser på den enkelte skole.

På den måde tilbyder scenariet en systematisk og kontinuerlig vidensopbygning på de enkelte skoler samt en højt specialiseret indsats, der tilgodeser de hårdest ramte ordblinde i Aarhus Kommune.

Der er tale om en indsats, som bringer skolernes ressourcepersoner, lærerteam, ledelse og eleven sammen ift. at tage del i det pædagogiske arbejde, der skal gøres rundt om og med de ordblinde elever. Scenariet betragter arbejdet med de ordblinde elever i et inkluderende helhedssyn og ønsker at skabe mulighed for direkte transfer mellem den lokale ordblinde-indsats og elevens læringsmiljø i klassen

For at tilbyde ordblinde lige deltagelsesmuligheder udbydes der også 60 korte intensive kurser på KCL for udvalgte ordblinde elever. Målgruppen er elever, der på trods af veltilrettelagt undervisning og specialpædagogisk bistand på hjemskolen stadig udviser massive læsevanskeligheder og vanskeligheder ved at opnå lige deltagelse mulighed

Ramme for scenarierne

Scenarierne er udarbejdet efter den nuværende økonomiske ramme, som KCL har til rådighed i dag på 8,25 mio. kr. svarende til 11,25 konsulentstillinger, 0,75 faglig leder og 1 administrativ stilling. Det vil dog være muligt at tilføre KCL yderligere 1,0 konsulentstilling via ikke-forbrugte midler pr. 1. august 2020 fra kontoen *IT-rygsække* (jf. nedenfor).

I begge forslag er der afsat 2 årsværk til styrket understøttelse af specialklasserne. Afsættet for dette er dels gode erfaringer med "IT i specialklasser" som er tilkøbt fra KCL og dels en sammenhæng med de øvrige indsatser ift. det faglige løft i specialklasser.

1,0 Årsværk til KCL

Marts 2020
Side 6 af 7

Som en del af en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder vil der pr. 1. august 2020 kun være et skybaseret LST-værktøj til rådighed – i dag tilkøbes der to skybaserede LST-værktøjer (IntoWord og AppWriter) samt et Windows-baseret LST-værktøj (CD-Ord).

Endvidere har PPR købt en fast ydelse af KCL til at understøtte ordblindeindsatsen i specialklasserne – en aftale som bortfalder med begge scenarier, da specialklasserne indtænkes som en del af KCLs portefølje.

Ved bortfaldet af udgifterne til LST-værktøj og specialklasserne – begge poster er dækket af kontoen It-rygsække – kan der findes midler til 1,0 konsulent yderligere i KCL svarende til en udgift på 700.000 kr.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat emnet på dagsordenen med henblik på:

- Der ønskes en principbeslutning om, hvorvidt alle ordblinde elever fremover skal tilbydes et forløb på KCL og dermed direkte få gavn af KCL's undervisning. Eller om KCL fremover i højere grad skal bruge sine ressourcer på at understøtte skolernes ledelser og lærere i at opbygge ordblindevenlige læringsmiljøer på skolerne.
- Målgruppen i dag er en selekteret gruppe af normaltbegavede ordblinde uden andre vanskeligheder end ordblindhed. Dette betyder, at børn med andre specialpædagogiske behov ikke kan tilbydes et forløb. Såfremt der stadigvæk skal ske en visitering til KCL, ud fra hvilke kriterier skal der i så fald visiteres?

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Ved at der bliver truffet en principbeslutning, om alle ordblinde elever skal tilbydes et KCL-forløb, kan arbejdet med at udarbejde et endeligt scenarie færdiggøres. De to scenarier skal ses som eksempler på mulige veje at gå og kan tilpasses i løbet af processen. Dette arbejde vil omfatte mange processer:

- Intern proces på KCL ift. omlægning af ydelse
- Klargøring af skolerne til nye ydelser
- Præcisering af PPR og PUFs læsekonsulenter i sammenhæng med det vedtagne scenarie
- Præcisering af læsevejlederens rolle på de enkelte skoler i sammenhæng med det vedtagne scenarie
- Opsamling på omlægningen – fx efteråret 2022

4. Videre proces og kommunikation

- 17. marts 2020: Rådmandsmøde med principbeslutning

- April 2020: Rådmandsmøde med fremlæggelse af kommende scenarie for KCL
- April-maj: Evt. Børn og Unge-udvalgsmøde

Marts 2020
Side 7 af 7

En plan for kommunikation vil indtænkes i den videre proces efter en beslutning af scenarie.

Børn og Unge

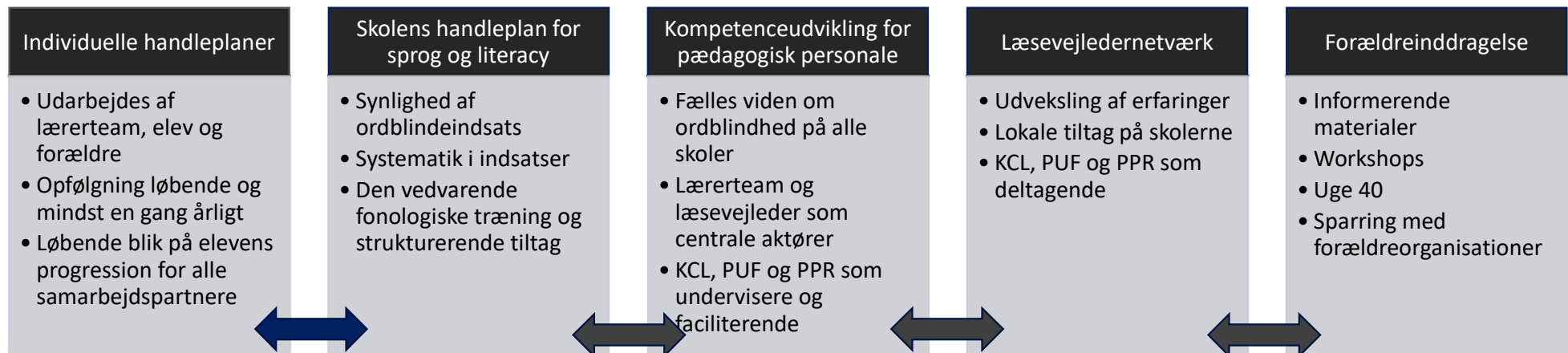
Aarhus Kommune

Afsættet for en styrket indsats for ordblinde

- Formålet med indsatsen er at sikre lige deltagelsesmuligheder for alle ord- og talblinde elever i Aarhus Kommune uanset skoletilbud
- Arbejdspakker i indsatsen, der blev vedtaget i Byrådet efteråret 2019:
  - Alle skoler har en overordnet handleplan for arbejdet med ord- og talblinde
  - Alle ord- og talblinde skal have en individuel handleplan
  - Kompetenceudvikling af det pædagogiske personale
  - Øget tilgængelighed til egnet litteratur for ordblinde elever
  - Samskabelse med forældre
  - Oprettelse af matematikvejlederfunktion og tilhørende netværk
  - Matematisk opmærksomhed i dagtilbuddene
  - Gentænkning af KCL

Sammenhængende arbejdsplaner i "En styrket indsats..."

Hvad har ordblinde brug for?

- At blive opmærksomme på sprogets lyde, isæt enkelt lyde
- At lære bogstaverne og deres lyde
- At lære at sætte bogstaver og lyde sammen til ord

Derfor skal vi:

- Tilbyde systematisk undervisning i skriftens lydprincip
- Udvide hensyn til forudsætninger for læring
- Skabe tidlig indsats i skole og hjem
- Sikre inkluderende læringsfællesskaber i klasserummet
- Særligt tilrettelagt undervisning
- Tilbyde kompenserende værktøjer

Ordblinde elever i grundskolen

Nøglen til at mindske ordblinde elevers udfordringer i grundskolen er læringsmiljøer, der giver dem mulighed for at udvikle sig og deltage på lige fod med andre elever. Det indebærer bl.a. eksplicit og systematisk læse- og skriveundervisning samt didaktisk inddragelse af læse- og skriveteknologi.

Data om ordblindeområdet og KCL

- I de sidste to skoleår er der i gennemsnit fundet 356 nytestede ordblinde
- Med en forventning om at 8% af alle børn er ordblinde, bør vi finde 240 ordblinde om året
- KCL har 60 årlige forløb for normaltbegavede børn uden andre vanskeligheder end ordblindhed
- Børn med andre specialpædagogiske behov og børn i specialklasse har i dag ikke mulighed for et forløb på KCL
- KCL sammenlignet med specialiserede tilbud i andre kommuner, hvor alle ordblinde elever får et forløb

	Antal skoleelever (ekskl. privatskoler)	Antal forløb pr. år	Grundbudget	Antal medarbejdere	Beløb pr. elev
Aarhus	29.000	20 + 60	8.500.000	13,0	293
Viborg	10.000	130	3.000.000	4,0	300
Haderslev	5.000	83	1.850.000	2,5	370
Aalborg	19.000	150	1.850.000	2,5	97

KCLs opgaver i dag

- 60 undervisningsforløb på KCL for elever 4.-9. klasse
- Eksterne forløb for indskolingselever
- Viden om LST som kvalificerende og inkluderende redskab
- Kvalificerer miljøindsats
- Tilbyder kurser og vidensdeling
- Deltager i læsevejledernetværk
- Afholder ressourceperson-netværk
- Skolekurser*
- Har initieret Rundhøj-projektet*
- IT i Specialklasser*
- Kurser for andre kommuner og på konferencer*

(* Opgaver mod betaling)

Læsekonsulenternes opgaver i Fællesfunktionerne

- Understøttelse af læsevejleders opgaver
- Forvaltningsunderstøttende opgaver
- Matematikopgaver
- Videnformidling
- Opsporende arbejde
- Skoleledelsesunderstøttende opgaver
- Understøttende indsatser
- Opgaver relateret til KCL

Læsevejlederens rolle på skolerne

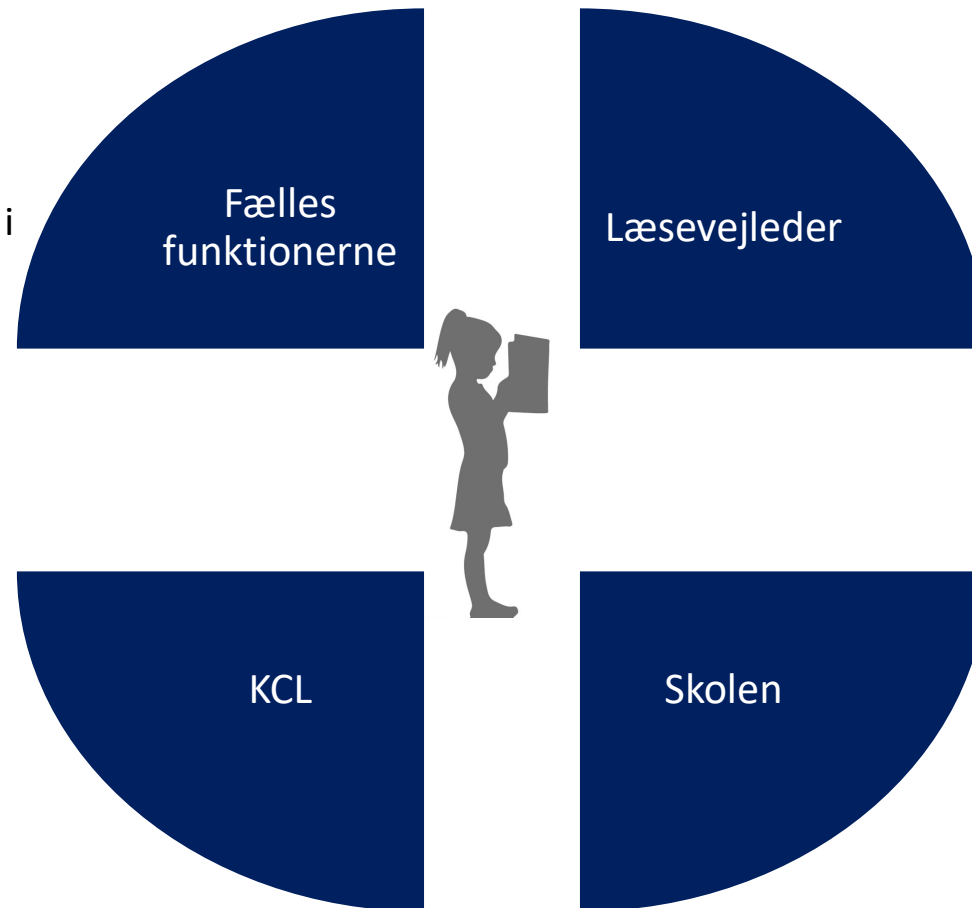
- Læsevejlederen faglige arbejdsområder ligger i spændet mellem almenområdet og specialområdet (herunder specialklasser), dvs. fra at understøtte og iværksætte almen undervisning, forebyggende, foregribende og til indgribende indsatser
- Arbejder i spændet mellem det strategiske til elevniveau, dvs. fra at udarbejde skolens handleplan for sprog og literacy, vejlede lærere, til støtte til enkeltelever mm.
- Derudover skal de kunne vejlede lærere, pædagoger og ledere inden for dette spænd fra 0. – 9. klasse i alle fag.

Understøttelse af den ordblinde elev

- Overordnet skoleudvikling
- Understøttelse af læsevejleder og skolers praksis
- Vidensformidling
- Forvaltningsunderstøttende opgaver
- Opsporende arbejde ift. elever i komplekse vanskeligheder
- Matematikopgaver

- Undervisning af normaltbegavede ordblinde uden andre vanskeligheder
- Understøtter skolernes arbejde med LST for ordblinde elever
- Vidensdeling om didaktisk brug af LST og inkluderende læringsmiljøer

- Understøtte læseindsatser
- Undervisningsopgave af alle elever i faglige vanskeligheder
- Vejledende funktion
- Udviklende rolle ift. praksis

- Overordnet handleplan for arbejdet med ordblinde
- Individuelle handleplaner
- Kollegial sparring og rådgivning

Opsummering: Fokusgruppeinterview, skoleledere og læsevejledere

- At flere får gavn af KCLs specialiserede viden
- Skolerne vil gerne kunne sende flere elever i KCL-forløb.
- Skolerne oplever at det er vanskeligt at få eleverne i KCL-forløb. De elever, som visiteres til KCL, skal have en helt særlig profil, som er for snæver.
- Uigennemsigthed ift. hvad der skal være opfyldt, og hvilke test der skal gennemføres for en indstilling.
- Det er et ressourcekrævende arbejde for skolerne at indstille eleverne via de forskellige test.
- Behov for at KCL er mere tilstede på skolerne ift. kurser for det pædagogiske personale.

Scenarie 1 – alle nytestede ordblinde får et forløb hos KCL

- Alle ordblinde tilbydes en række forløb gennem grundskoleforløbet
- Fokus på synlighed af de tilbudte indsatser for forældre, elever og skoler sådan, at de sammen kan planlægge indsatser i det lokale miljø
- Omdrejningspunktet for forløbene på KCL vil være elevens individuelle handleplan
- KCLs specialiserede viden om LST skal omsættes til konkrete tiltag for den enkelte ordblinde elev
- KCL tilbyde en række årlige skolekurser
- PPR understøtter skolerne med skole- og praksisudvikling overordnet og ift. elever med sammensatte vanskeligheder

Scenarie 1 – alle nytastede ordblinde får et forløb hos KCL

Tidspunkt	Antal dage	Fokus på:
Ved identifikation	15 dage	LST, strategier og mestring
5. årgang	3 dage	Strategier og skabeloner ift. LST i sprogfag og praksis-musiske fag
7. årgang	3 dage	Den øgede læsemængde, den øgede skriftlighed og volumen af fag
8. årgang	3 dage	Prøveforberedelse og strategier i relation hertil

Scenarie 2 – fokus på læringsmiljøet

- Udvikling af lokale læringsmiljøer med tilknytning af KCL-konsulent til hver skole
- Eksempler på initiativer, der understøtter læringsmiljøet:
  - Systematisk LST-indsatser
  - Sparring til individuelle handleplaner
  - Co-teaching
  - Aktionslæringsforløb
  - Didaktisk sparring og kurser
- 7-ugers kurser til 60 ordblinde, der har brug for yderligere understøttelse
- PPR varetager visiteringen til KCL-forløbene, men med KCLs understøttelse af skolerne bør den resterende ressource i PPR gentænkes

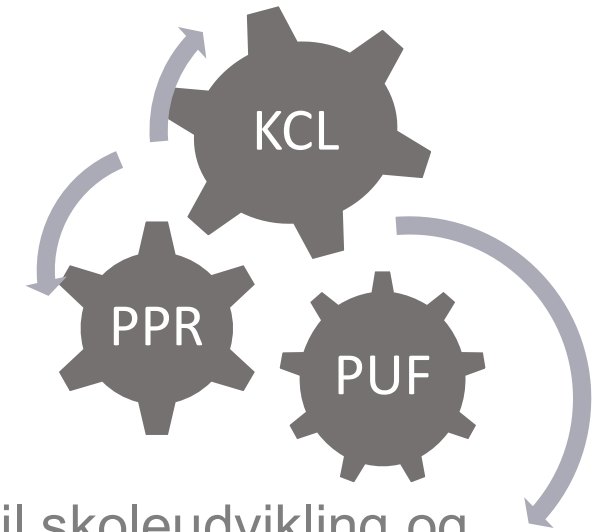

Det fælles afsæt for de to modeller

- Mulighed for opnormering med 0,85 stilling
- Ændring af KCLs opgaver vil også have betydning for opgavesammensætningen i PPR og PUF
- Frigørelse af ressource ved begge modeller;

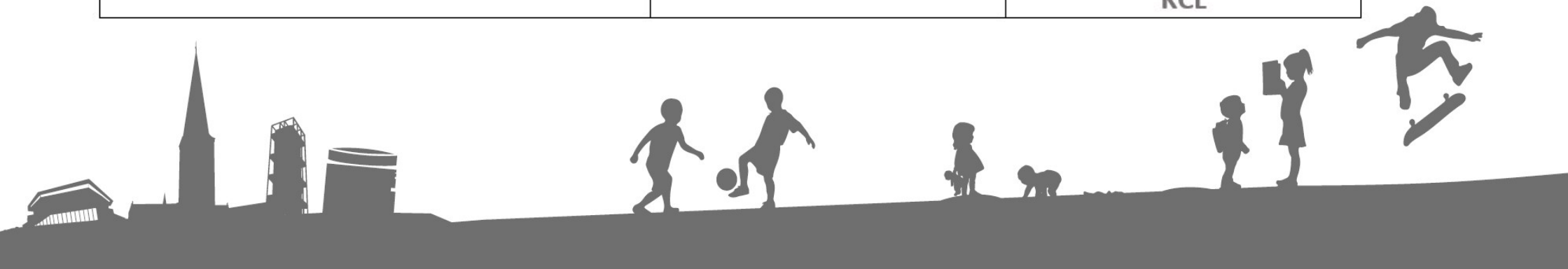
Model 1: Fravær af visitering frigiver ressourcer ved PPR til skoleudvikling og andre elevgrupper (fx elever i matematikvanskeligheder)

Model 2: KCLs understøttelse af skolerne vil frigive ressourcer i PPR, da KCL vil varetage skoleudviklingen

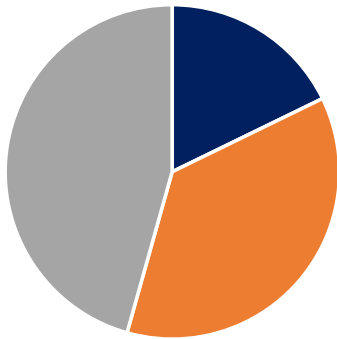
Scenarier

	Scenarie 1	Scenarie 2
Specialklasser	2,00 årsværk	2,00 årsværk
KCL-forløb	4,10 årsværk	1,35 årsværk
Understøttelse af skolerne	5,15 årsværk	7,90 årsværk
I alt	11,25 årsværk	11,25 årsværk
Antal elever, der får et KCL-forløb	240-260 elever	60 elever
Undervisningstid v. 2 lærere pr. hold	369 timer	145 timer
Primær ydelse	Alle ordblinde får et forløb på KCL	Læringsmiljøet
Sekundær ydelse	Læringsmiljøet	Forløb for 60 elever på KCL

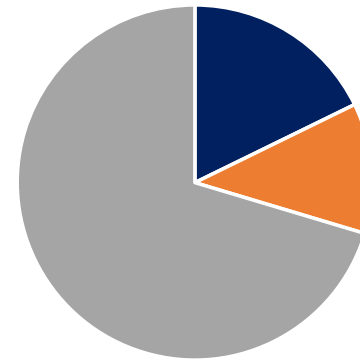
Opgavefordeling for KCL-konsulentent

Model 1

- Specialklasser
- Undervisning på KCL
- Understøttelse af skolerne

Model 2

- Specialklasser
- Undervisning på KCL
- Understøttelse af skolerne

